

فصل ۳

تهیه و تنظیم ترازنامه

کتاب مختلف حسابداری تعاریف مختلفی از ترازنامه ارائه نموده‌اند. «ترازنامه» صورت‌حسابی است که وضعیت مالی یک مؤسسه را در یک تاریخ معین نمایش می‌دهد.

نام ترازنامه

اطلاق اصطلاح ترازنامه به این صورت مالی، به این واقعیت اشاره دارد که صورت مزبور مبین معادله اساسی حسابداری (یعنی دارایی‌ها = بدهی‌ها + حقوق صاحبان سرمایه) به شکل تفضیلی است. اما واژه ترازنامه یک اصطلاح توصیفی نیست و به‌همین دلیل در سال‌های اخیر در برخی از کشورها استفاده از اصطلاح توصیفی صورت وضعیت مالی به جای اصطلاح ترازنامه گسترش یافته است.

شکل و محتوای ترازنامه

شکل و محتوای ترازنامه و طبقه‌بندی‌ها و اصطلاحات منعکس در آن باید به گونه‌ای باشد که کلیه واقعیت‌های بااهمیت و مربوط درباره واحدهای تجاری را در چارچوب مفاهیم و اصول پذیرفته شده حسابداری به نحوی گویا و قابل فهم افشا کند.

کاربرد ترازنامه

زمانی ترازنامه به‌عنوان محصول نهایی و اساسی فرایند حسابداری محسوب می‌شد. اما تجربیات بعدی که نشان داد قدرت سودآوری عامل اصلی و تعیین‌کننده در مورد ارزش یک واحد تجاری دایر است، استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی به تدریج توجه و تأکید خود را بیشتر به نحوه گزارش نتایج عملیات و اصول و استانداردهای مربوط در این زمینه معطوف دارد. برخی از حسابداران بر این باورند که ترازنامه اهمیت خود را برای استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی از دست داده است، زیرا مربوط بودن برخی از اطلاعات منعکس در ترازنامه فدای ارائه اطلاعات مربوط در صورت حساب سود و زیان شده است.

محدودیت‌های ترازنامه

محدودیت اساسی ترازنامه ناتوانی آن در ارائه ارزش‌های متعارف جاری برای کل وجوه قابل بازیافت از محل خالص منابع متعلق به واحد تجاری است. علاوه بر این، بسیاری از عواملی که دارای آثار با اهمیت بر وضعیت مالی تجاری است را نمی‌توان شناسایی، اندازه‌گیری و برحسب پول در ترازنامه منعکس کرد. مثلاً، کفایت اخلاق و شخصیت مدیریت و کارکنان واحد تجاری و وضعیت بازار و حسن شهرت محصولات آن نمونه‌هایی از عوامل ذهنی و نامشهود است که دارای آثار با اهمیت

بر ارزیابی وضعیت مالی واحدهای تجاری در یک مقطع زمانی معین است. هیچ یک از عوامل مستقیماً در قالب پول به فرایند حسابداری که به ارائه ترازنامه منتهی می‌گردد، وارد نمی‌شود.

تعاریف

درمورد اجزای ترازنامه مانند دارایی، دارایی جاری، دارایی غیر جاری، بدهی و... تعاریف مختلفی در کتب حسابداری ارائه شده است. در این کتاب سعی بر آن بوده است که تعاریف ارائه شده در استانداردهای حسابداری بیان گردد.

شکل ترازنامه

علاوه بر شکل T و شکل گزارشی ترازنامه، شکل سرمایه در گردش. این شکل ارائه، بر محاسبه و گزارش سرمایه در گردش در متن ترازنامه تأکید دارد که برای مؤسسات اعتباری مطلوب است. مزیت این شکل ارائه ترازنامه، مبلغی است که به نام سرمایه در گردش به مؤسسه اعتباری می‌دهد. این شکل گزارش ترازنامه، منسوخ شده است

یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی

یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی جزء لاینفک صورت‌های مالی می‌باشد و توضیحات اضافی مربوط به هریک از اقلام مندرج در ترازنامه در آن ارائه می‌گردد.

حداقل اقلام قابل ارائه در ترازنامه

طبق استانداردهای حسابداری، ترازنامه باید حداقل حاوی اقلام اصلی زیر باشد: «موجودی نقد، حساب‌ها و اسناد دریافتنی تجاری و سایر حساب‌ها و اسناد دریافتنی، موجودی مواد و کالا، سرمایه‌گذاری‌ها، دارایی‌های ثابت مشهود، دارایی‌های نامشهود، اسناد پرداختنی تجاری و سایر حساب‌ها و اسناد پرداختنی، ذخیره مالیات، ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان، بدهی‌های بلندمدت، سرمایه» البته علاوه بر موارد بالا، ممکن است ارائه اقلام اصلی و جمع‌های فرعی دیگری در ترازنامه الزامی باشد و یا برای ارائه وضعیت مالی واحد تجاری به نحو مطلوب تر ضروری باشد.

نمونه‌هایی از دارایی‌های جاری:

الف) موجودی نقد

ب) حساب‌ها و اسناد دریافتنی تجاری و غیرتجاری که انتظار می‌رود ظرف یک سال از تاریخ ترازنامه به وجه نقد یا دارایی دیگری تبدیل شود.

پ) موجودی مواد و کالا

ت) پیش پرداخت‌های خرید دارایی‌های جاری.

ث) پیش پرداخت‌های هزینه در مواردی که انتظار می‌رود ظرف یک سال از تاریخ ترازنامه به‌طور کامل منقضی شوند.

بعضی از اقلام به‌طور مشخص باید در متن ترازنامه ارائه شود. سایر اقلام برحسب اهمیت می‌تواند در متن ترازنامه یا در یادداشت‌های توضیحی گزارش گردد.

دارایی‌های نامشهود

«دارایی نامشهود، یک دارایی قابل تشخیص، غیر پولی و فاقد ماهیت عینی می‌باشد.»

در تعریف فوق منظور از قابلیت تشخیص این است که بتوان دارایی را از دارایی‌های دیگر متمایز کرد و ارزش آن به سایر دارایی‌های واحد تجاری یا به کل واحد تجاری، وابسته نباشد. دارایی‌هایی را که با مبلغ ثابت یا قابل تعیین از وجه نقد، امکان شناسایی ندارند، دارایی غیر پولی می‌گویند.

اقلام ترازنامه به دو دسته اقلام پولی و غیر پولی طبقه‌بندی می‌شود:

اقلام پولی: اقلامی (دارایی‌ها و بدهی‌ها) هستند که مبلغ آن در اثر گذشت زمان تغییر ننموده ولی بر اثر تورم یا رکود قدرت خرید خود را از دست داده یا قدرت خرید اضافی به‌دست می‌آورند. ویژگی اصلی اقلام پولی حق دریافت یا تعهد پرداخت مبلغ ثابت یا قابل تعیینی از وجه نقد می‌باشد. اقلام پولی بر اساس واحد جاری پول رایج در تاریخ ترازنامه نشان داده می‌شود.

انواع اقلام پولی شامل:

دارایی‌ها: موجودی نقد، سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت، حساب‌های دریافتنی تجاری، اسناد دریافتنی تجاری، سایر حساب‌ها و اسناد دریافتنی

بدهی‌ها: حساب‌های پرداختنی تجاری، اسنادپرداختنی، وام پرداختنی، هزینه‌های معوق پرداختنی، سود سهام پرداختنی، تعهدات ارزی، سپرده بدهی‌های مؤسسات مالی، پیش‌دریافت‌ها، اوراق قرضه پرداختنی، مالیات بردرآمد پرداختنی، سپرده قابل پرداخت، سود سهام پیشنهادی.

اقلام غیر پولی: اقلامی هستند که با گذشت زمان قدرت خرید خود را حفظ کرده، قیمت آنها برحسب تغییرات واحد پولی به نسبت سطح عمومی قیمت‌ها یا قیمت‌های خاص تغییر می‌یابد. ویژگی اصلی اقلام غیرپولی نبود حق دریافت یا تعهد پرداخت مبلغ ثابت یا قابل تعیینی از وجه نقد می‌باشد. اقلام غیر پولی شامل موارد زیر می‌باشد:

موجودی‌های مواد و کالا، سفارشات مواد و کالا، پیش‌پرداخت‌ها (پیش‌پرداخت هزینه و خرید مواد اولیه و قطعات و اجاره)

اموال، ماشین آلات و تجهیزات (استهلاک انباشته)، سرقتی، دارایی‌های نامشهود، سرمایه‌گذاری در سهام عادی، سهام عادی و صرف سهام، سود انباشته

کار عملی ۵

جدول زیر مانده بخشی از حساب‌های دفتر کل «مؤسسه سبزوار» در پایان سال ۱۳۹۶ می‌باشد. جمع دارایی‌های جاری و غیر جاری را مشخص نمایید.

حل:

(ارقام به میلیون ریال)

۱۳۹۶/۱۲/۲۹	دارایی‌ها
ریال	
	دارایی‌های جاری:
۱۰۷۰	موجودی نقد
۳۰۰۰	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت
۴۱۲۰	دریافتنی‌های تجاری و غیر تجاری
۱۱۹۰	موجودی مواد و کالا
۱۷۰	پیش پرداخت‌ها
۱۵۵۰	دارایی‌های نگهداری شده برای فروش
۱۰۱۰۰	جمع دارایی‌های جاری
	دارایی‌های غیر جاری:
۱۸۲۰	دریافتنی‌های بلندمدت
۲۷۱۰	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
۶۰۰	سرمایه‌گذاری در املاک
۲۵۰	دارایی‌های نامشهود
۱۴۲۰۰	دارایی‌های ثابت مشهود
۱۳۰۰	سایر دارایی‌ها
۲۰۸۸۰	جمع دارایی‌های غیر جاری
۳۰۹۸۰	جمع دارایی‌ها

ردیف	نام حساب	مانده
۱	سایر دارایی‌ها	۲۰۰
۲	دارایی‌های نگهداری شده برای فروش	۱۵۵۰
۳	سرمایه‌گذاری‌های بلند مدت	۱۹۳۰
۴	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت	۳۰۰۰
۵	پیش پرداخت‌ها	۱۷۰
۶	موجودی مواد و کالا	۱۱۹۰
۷	وجه نقد مسدود شده	۱۱۰۰
۸	دارایی‌های نامشهود	۲۵۰
۹	موجودی نقد	۱۰۷۰
۱۰	دریافتنی‌های تجاری و غیر تجاری	۴۱۲۰
۱۱	دریافتنی‌های بلند مدت	۱۸۲۰
۱۲	دارایی‌های ثابت مشهود	۱۴۲۰۰
۱۳	سرمایه‌گذاری در املاک	۶۰۰
۱۴	سپرده ۵ ساله نزد بانک	۷۸۰

تعیین طبقه بدهی‌ها

تعیین طبقه بدهی‌ها در بعضی موارد به سادگی امکان‌پذیر نیست. به عنوان مثال وام دریافتی یک مؤسسه باتوجه به شرایط قرارداد ممکن است جزء بدهی‌های جاری یا غیر جاری طبقه‌بندی گردد. چند حالت مختلف در زیر ارائه گردیده است:

مثال: «مؤسسه اردکان» یک وام بلند مدت از بانک دریافت نموده است. در هریک از حالات زیر طبقه بدهی را مشخص می‌کنیم:

حالت ۱: در پایان دوره مالی هنوز سه سال تا سررسید وام باقی مانده است. مؤسسه شرایط قرارداد وام را نقض می‌کند و در نتیجه کل مانده وام عندالمطالبه می‌شود. (طلب بانک، به حال تبدیل می‌گردد.)

پاسخ: در این حالت چون وام‌گیرنده در پایان دوره مالی هیچ‌گونه حقی برای به تعویق انداختن تسویه وام برای حداقل ۱۲ ماه پس از پایان دوره مالی ندارد، بدهی به صورت جاری طبقه‌بندی می‌شود.

حالت ۲: فرض کنید در قرارداد وام مشخص شده باشد که اگر قرارداد پیش از پایان دوره مالی نقض گردد، مؤسسه ۵ ماه فرصت دارد تا موارد نقض شده را رفع نماید و وام‌دهنده بلافاصله نمی‌تواند بازپرداخت فوری وام را درخواست کند.

پاسخ: باتوجه به اینکه «مؤسسه اردکان» در پایان دوره مالی هیچ‌گونه حقی برای به تعویق انداختن تسویه وام برای حداقل ۱۲ ماه پس از پایان دوره مالی ندارد و برای رفع موارد نقض شده، مهلت ۵ ماهه تعیین شده است، بدهی به صورت جاری طبقه‌بندی می‌شود.

حالت ۳: فرض کنید که در قرارداد وام تصریح شده است که اگر قرارداد پیش از پایان دوره مالی نقض شود، «مؤسسه اردکان» ۱۳ ماه فرصت دارد تا موارد نقض شده را رفع نماید و طی دوره، وام‌دهنده نمی‌تواند وام‌گیرنده را ملزم به بازپرداخت فوری نماید.

پاسخ: باتوجه به اینکه «مؤسسه اردکان» در پایان دوره مالی می‌تواند تعهد را برای حداقل ۱۳ ماه (مدتی بیش از ۱۲ ماه) به تعویق اندازد، بدهی به صورت غیر جاری طبقه‌بندی خواهد شد.

سود سهام پرداختنی

آن بخش از سود که جهت پرداخت به سهامداران توسط مجمع عمومی تصویب می‌شود، تحت عنوان «سود سهام پرداختنی» در حساب‌ها ثبت و در ترازنامه در طبقه بدهی‌های جاری گزارش می‌شود. در کتاب درسی باتوجه به اینکه مشاغل و مؤسسات انفرادی (و نه شرکت‌ها) موضوع بحث کتاب بوده است از اقلامی مانند سود سهام پرداختنی صرف نظر شده است.

تسهیلات مالی دریافتی

اجزای مختلف تسهیلات دریافتی باید در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی افشا گردد. ارائه اطلاعات مربوط به تسهیلات مالی (مانند تاریخ سررسید، زمان‌بندی پرداخت، نرخ سود، مبلغ اسمی و مبلغ دفتری تسهیلات مالی) کمک قابل توجهی به تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان اطلاعات حسابداری می‌نماید.

ذخایر و سایر بدهی‌ها

ذخایر را می‌توان از سایر بدهی‌ها مانند حساب‌های پرداختنی تجاری و سایر حساب‌ها و اسناد پرداختنی متمایز کرد، زیرا درمورد زمان تسویه و یا مبلغ آن ابهام وجود دارد. حساب‌های پرداختنی تجاری، بدهی بابت کالاها و خدمات دریافت‌شده‌ای است که صورت‌حساب آن دریافت گردیده یا با فروشنده درمورد مبلغ و زمان پرداخت مابه‌ازای آن توافق شده است. بنابراین وجه تمایز اصلی حساب‌های پرداختنی تجاری با ذخایر این است که مبلغ آن باتوجه به صورت‌حساب و زمان پرداخت آن نیز از طریق توافق با فروشنده مشخص می‌گردد. گروهی دیگر از بدهی‌ها بابت کالاها یا خدمات دریافت شده‌ای است که صورت‌حساب آن دریافت‌نشده یا به‌طور رسمی با فروشنده در مورد مبلغ و زمان تسویه آن توافق نشده است. در بعضی موارد برای تعیین مبلغ یا زمان تسویه بدهی‌هایی از قبیل بدهی مربوط به آب و برق مصرف شده تا پایان دوره مالی که صورت‌حساب آن هنوز دریافت نشده است و نیز بدهی‌های دیگری از قبیل مالیات عملکرد، انجام برآورد لازم است، اما میزان ابهام در رابطه با این بدهی‌ها به مراتب کمتر از ذخایر است. اگرچه در عمل اصطلاح ذخیره برای این نوع بدهی‌ها نیز استفاده می‌شود، اما اصطلاح ذخیره در این استاندارد برای بدهی‌هایی به کار می‌رود که با تعریف مندرج در این استاندارد انطباق داشته باشد. ذخیره تضمین کالا، ذخیره پاک‌سازی محیط زیست، ذخیره دعاوی حقوقی و ذخیره مزایای پایان خدمت، نمونه‌هایی از این گونه بدهی‌هاست.

شناخت بدهی‌های احتمالی

واحد تجاری نباید بدهی احتمالی را شناسایی کند. اما بدهی احتمالی در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی افشا می‌شود، مگر اینکه امکان خروج منافع اقتصادی بعید باشد.

چنانچه واحد تجاری مشترکاً و متضامناً در قبال یک تعهد مسئولیت داشته باشد، آن بخش از تعهد که انتظار می‌رود توسط سایر اشخاص ایفا شود به عنوان بدهی احتمالی محسوب می‌شود. واحد تجاری تنها برای بخشی از تعهد که خروج منافع اقتصادی برای تسویه آن محتمل است، ذخیره شناسایی می‌کند، به جز در شرایط بسیار نادر که نتوان بر آورد اتکاپذیر انجام داد.

وضعیت بدهی‌های احتمالی ممکن است نسبت به آنچه که در ابتدا انتظار می‌رفت، تغییر کند. بنابراین، بدهی‌های یادشده به طور مداوم ارزیابی می‌شود تا تعیین گردد که آیا خروج منافع اقتصادی محتمل شده است یا خیر. چنانچه خروج منافع اقتصادی آتی برای اقلامی که قبلاً به عنوان بدهی احتمالی تلقی شده‌اند، محتمل شود، در صورت‌های مالی دوره‌ای که میزان احتمال در آن تغییر می‌کند، ذخیره شناسایی می‌شود. (مگر در شرایط بسیار نادری که بر آورد اتکاپذیر ممکن نباشد).

اگر احتمال وقوع این بدهی در تاریخ ترازنامه زیاد نباشد باید بدهی احتمالی را فقط افشا نماییم و اگر احتمال وجود تعهد و بدهی احتمالی بعید باشد و خروج منافع اقتصادی از شرکت بعید به نظر برسد نیازی به افشای اطلاعات هم نیست.

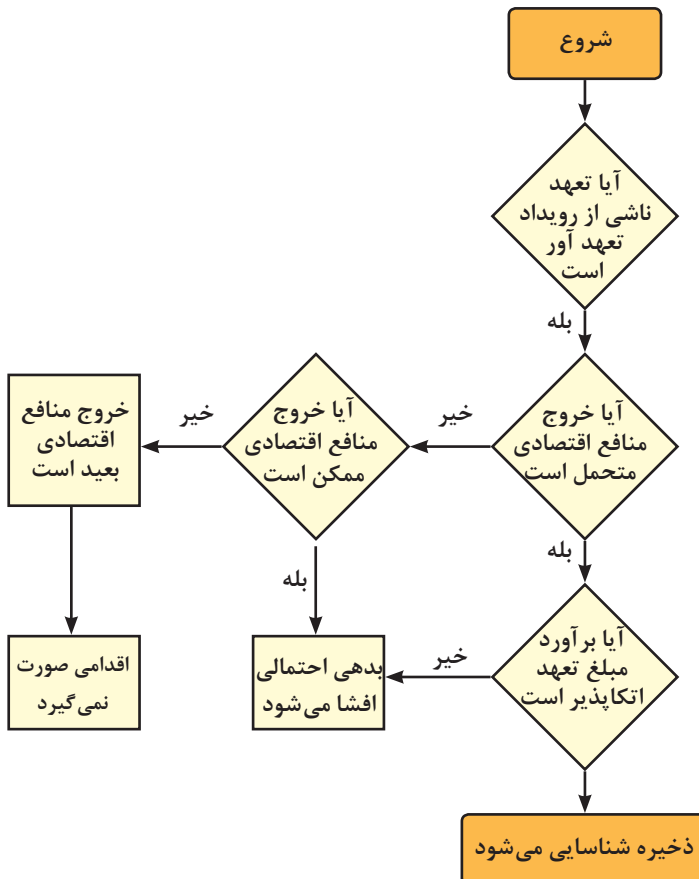
نحوه نمایش بدهی‌های احتمالی در یادداشت‌های توضیحی

مؤسسه.....	
یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی	
سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۶	
بدهی‌های احتمالی	
بدهی‌های احتمالی شامل موارد زیر می‌باشند:	
مبلغ (میلیون ریال)	
xxxx	تضمین وام شرکت.....
xxxx	تضمین دهی کارکنان به بانک‌ها
	دعای حقوقی مطرح شده علیه شرکت xxxx

تفاوت بدهی‌های برآوردی با بدهی‌های احتمالی

بدهی احتمالی با بدهی برآوردی (ذخیره) متفاوت است. بدهی برآوردی یک تعهد قطعی است که مبلغ یا زمان تسویه آن دقیقاً مشخص نیست و در تاریخ ترازنامه از طریق برآورد مشخص می‌شود. ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان یک نوع بدهی برآوردی است. یعنی طبق قانون با گذشت هر سال سنوات خدمت، بدهی شرکت مسجل است اما مبلغ آن برآوردی است. بدهی‌های برآوردی را گاه ذخیره نیز می‌نامند. بدهی مربوط به مالیات‌های قطعی نشده نمونه دیگری از بدهی‌های برآوردی است. اما در رابطه با بدهی احتمالی، مسئله وقوع آن هنوز به قطعیت نرسیده است و به وقایع آتی بستگی دارد، مثل تضمین وام که قبلاً به آن اشاره شد.

چارت شناسایی ذخیره یا بدهی‌های احتمالی

رابطه بین ذخایر و بدهی‌های احتمالی

اگرچه برآورد ذخایر به دلیل نامشخص بودن زمان تسویه و یا مبلغ آن توأم با احتمال است اما اصطلاح «احتمالی» در این استاندارد درمورد بدهی‌ها و دارایی‌هایی به کار می‌رود که شناسایی نمی‌شود، زیرا وجود آنها تنها از طریق وقوع یا عدم وقوع یک یا چند رویداد نامشخص آتی که به طور کامل تحت کنترل واحد تجاری نیست، تأیید می‌گردد. به علاوه، اصطلاح «بدهی احتمالی» برای بدهی‌هایی به کار می‌رود که معیارهای شناخت را احراز نمی‌کنند.

تهاتر

دارایی‌ها و بدهی‌ها نباید با یکدیگر تهاتر شود مگر اینکه تهاتر آنها طبق استاندارد حسابداری دیگری الزامی یا مجاز باشد. تهاتر دو یا چند قلم دریافتی و پرداختنی تنها زمانی مناسب است که توان واحد تجاری برای تسویه حساب از طریق پرداخت مبلغ خالص یا عدم پرداخت و الزام دیگری به پرداخت مبلغ خالص، تضمین شده باشد.

اطلاعات مقایسه‌ای

صورت‌های مالی باید در برگرنده اقلام مقایسه‌ای دوره قبل باشد به جز در مواردی که یک استاندارد حسابداری نحوه عمل دیگری را مجاز یا الزامی کرده باشد. اطلاعات مقایسه‌ای تشریحی تا جایی باید افشا شود که جهت درک صورت‌های مالی دوره جاری مربوط تلقی گردد. برای مثال دارایی‌های جاری و بدهی‌های جاری سال جاری با ارقام مشابه سال گذشته مقایسه می‌شود. این مقایسه زمانی مفید خواهد بود که ارقام از ویژگی قابلیت مقایسه برخوردار باشند.

سرمایه (حقوق صاحبان سرمایه)

حقوق صاحبان سرمایه، اجزای مختلفی دارد که در این کتاب صرفاً به تشریح «سرمایه» و «سود و زیان انباشته» پرداخته شده است.

شایستگی غیر فنی

به هنرآموزان بزرگوار پیشنهاد می‌شود که همواره در کلاس‌های خود، در مورد شایستگی‌های غیر فنی با موضوعات مختلف، برای هنرجویان صحبت نمایند. هنرجویان ما، برای زندگی واقعی در آینده، امروز به این سخنان نیاز دارند. لازم است که آنها را راهنمایی کنیم. در مورد ارزش‌ها با آنها صحبت کنیم و حرف‌های آنها را بشنویم. به آنها فرصت و جرئت بروز عقاید، احساسات و حرف‌هایشان را بدهیم و رابطه‌ای دوستانه داشته باشیم. در مورد موضوعات اجتماعی، اخلاقی، اقتصادی، خانواده و... صحبت کنید.

کار عملی ۸

جدول زیر بخشی از ترازنامه «مؤسسه آباده» می‌باشد، موارد مجهول را مشخص کنید. (ارقام به میلیون ریال)

حل :

شرح	۱۳۹۶/۱۲/۲۹	۱۳۹۵/۱۲/۳۰	درصد تغییرات
بدهی‌ها و حقوق صاحبان سرمایه :			
بدهی جاری:			
پرداختنی تجاری	۱۳۵۰	۴۵۰	۲۰۰
پرداختنی غیرتجاری	۸۰	۵۰	۶۰
مالیات پرداختنی	۳۰	۲۰	۵۰
سود سهام پرداختنی	۱۲۰	۱۰۰	۲۰
تسهیلات مالی	۱۰۰۰	۱۶۰۰	-۳۷/۵
ذخایر	۹۰	۸۰	۱۲/۵
پیش دریافت‌های جاری	۱۸	۱۸	۰
بدهی‌های مرتبط با دارایی‌های نگهداری شده برای فروش	۱۵	۲۵	-۴۰
جمع بدهی‌های جاری	۲/۷۰۳	۲/۳۴۳	* ۱۵/۳۶

*درصد تغییرات جمع بدهی‌های جاری، گرد شده است.

ارزشیابی شایستگی تهیه و تنظیم ترازنامه

شرح کار:

- ۱ توانایی تفکیک مانده حساب‌ها به دارایی و بدهی و سرمایه
- ۲ توانایی تفکیک دارایی‌ها به جاری و غیرجاری
- ۳ کنترل محاسبات و مانده حساب‌های دارایی جاری (موجودی نقدی و پیش‌پرداخت‌ها)
- ۴ کنترل محاسبات و مانده موجودی کالا طبق فرم موجودی انبار
- ۵ کنترل محاسبات به دارایی‌های غیرجاری و طبقه‌بندی آن (مشهود و غیرمشهود)
- ۶ کنترل محاسبات مربوط به استهلاک انباشته دارایی‌های غیرجاری
- ۷ کنترل محاسبات مربوط به ارزش دفتری دارایی‌های غیرجاری
- ۸ توانایی تفکیک بدهی‌ها به جاری و غیرجاری
- ۹ کنترل محاسبات مربوط به انواع بدهی حساب جاری و طبقه‌بندی آن
- ۱۰ کنترل محاسبات مربوط به بدهی غیرجاری و طبقه‌بندی آن
- ۱۱ کنترل محاسبات مربوط به اقلام سرمایه و سرمایه پرداخت نموده
- ۱۲ تنظیم ترازنامه مؤسسه با توجه به استانداردهای حسابداری
- ۱۳ تهیه یادداشت‌های همراه مربوط به حساب‌های انتظامی

استاندارد عملکرد : تهیه و تنظیم ترازنامه بر طبق استانداردهای حسابداری و صورت‌های مالی نمونه براساس مستندات و مدارک مثبت

شاخص‌ها:

- ۱ تهیه بخش دارایی‌های ترازنامه
- ۲ تهیه بخش بدهی‌های ترازنامه
- ۳ تهیه بخش حقوق صاحبان سهام (سرمایه) ترازنامه
- ۴ تهیه بخش حساب‌های انتظامی

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط: اتاق کار، میز و صندلی، ملزومات اداری، کامپیوتر، پرینتر، مجموعه استانداردهای ایران، فرم صورت‌های مالی نمونه، مجموعه قوانین مالیات‌های مستقیم، ماشین حساب، حداقل ۴۲ عنوان حساب دفتر کل به مدت ۶۲ دقیقه

ابزار و تجهیزات: میز و صندلی، ملزومات اداری، نرم‌افزار مالی، نرم‌افزار اکسل، فرم صورت‌های مالی نمونه، مجموعه استانداردهای حسابداری، مجموعه قوانین مالیات‌های مستقیم

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳ نمره هنجرو
۱	تهیه بخش دارایی‌های ترازنامه	۲
۲	تهیه بخش بدهی‌های ترازنامه	۲
۳	تهیه بخش حقوق صاحبان سهام (سرمایه) ترازنامه	۲
۴	تهیه بخش حساب‌های انتظامی	۱
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش		۲
میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنجرو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ است.